

A Pécsi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság

Bhar.II.22/2024/5. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2024. évi május hó 29. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A harmadfokú bíróság a sikkasztás büntette miatt **Terhelt1 és társa** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.347/2023/11. számú ítéletét megváltoztatja és az zrt1. magánfél polgári jogi igényét 90.106 (kilencvenezer-egyszázhat) forint vonatkozásában egyéb törvényes útra utasítja.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Siófoki Járásbíróság a 2023. július 6-án kelt 4.B.7/2023/21. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat az ellene emelt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 372. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntettének és Terhelt2 II. r. vádlottat az ellene emelt a Btk. 372. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntettének a vádja alól a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján – mivel a cselekmény nem bűncselekmény – felmentette.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére, büntetőjogi felelősségük – váddal egyező – megállapítása és büntetés kiszabása végett.

- [3] A másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2023. december 5-én kelt 2.Bf.347/2023/11. számú ítéletével – az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatát megváltoztatva – megállapította Terhelt1 I. r. vádlott bűnösségét a Btk. 372. § (1) bekezdés II. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntetében és Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét a Btk. 372. § (1) bekezdés II. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő felbujtóként elkövetett sikkasztás büntetében, és ezért Terhelt1 I. r. vádlottat megrovásban részesítette, Terhelt2 II. r. vádlottat 350 napi tétel, napi tételenként 1.500 forintban meghatározott, összesen 525.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Ezen túlmenően elutasította az zrt1. magánfél polgári jogi igényét, rendelkezett továbbá a bűnügyi költség viseléséről.
- [4] A másodfokú bíróság ítélete ellen Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak, valamint védőik jelentettek be fellebbezést a büntetőjogi felelősségük megállapítása miatt, felmentésért.
- [5] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének tanácsülésen történő helybenhagyását indítványozta; annak kiemelésével, hogy a másodfokú bíróság ténylegesen nem eltérő tényállást állapított meg, hanem az elsőfokú bíróság által rögzített tényekkel gyakorlatilag megegyező tényállásból vont le helyes jogkövetkeztetést a vádlottak bűnösségére.

[6] **II.**

- [7] A Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén. A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában írtak szerint ilyennek kell tekinteni azt is, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett.
- [8] Ez történt jelen ügyben is, ezért a bejelentett (másod)fellebbezések mindkét vádlott tekintetében joghatályosak voltak.
- [9] A harmadfokú bíróság erre figyelemmel a Be. 618. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írtak szerint felülbírálta a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, valamint azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbíralata eredményezett, továbbá az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást. A felülbíralat a Be. 618. § (2) bekezdése értelmében, hivatalból kiterjedt az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre, továbbá a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezésre is.
- [10] Ennek során a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság által megállapított tényállást mellőzte, és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – melyet a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában írt okból részben megalapozatlannak, hiányosnak talált – a Be. 619. § (3) bekezdésének a) pontja alapján, a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki:
- [11] Az zrt1. magánfél polgári jogi igényre vonatkozó szándéknyilatkozatát a 2018. augusztus 1-én kelt feljelentésében 1.590.106 forint tőkekövetelés vonatkozásában terjesztette elő.
- [12] A lízingszerződésből eredő követelése behajtása érdekében az zrt1. a Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak hozzátartozójával, tanúl adóssal szemben végrehajtási eljárást indított. A lízingbeadó jogutódjaként az zrt1., mint kölcsönadó és tanúl, mint kezes 2023. július 5-én megállapodtak abban, hogy a kezes 2023. szeptember 15-ig 1.500.000 forint tartozást

megfizet a végrehajtást kérőnek és a végrehajtási eljárás során keletkezett költségeket is megtéríti (*Siófoki Járásbíróság 4.B.7/2023/21. számú jegyzőkönyvéhez csatolt irat*).

- [13] tanúl 1.500.000 forint lízingdíjat 2023. szeptember 18-án az zrt1. magánfél felé megfizetett. (*A másodfokú eljárásban 9. sorszám alatt csatolt irat.*)
- [14] Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt teljes, illetve részbeni megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az tehát hiánytalan, teljeskörűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

[15]

III.

- [16] Az első- és másodfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, így nem merült fel olyan a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében írt ún. abszolút, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében szereplő, lényeges kihatással bíró és nem orvosolható ún. relatív eljárási szabálysértés, mely az érdemi felülbírálatnak akadályát képezte volna.
- [17] A Be. másodfokú bírósági eljárást szabályozó Tizenötödik Részében, az általános szabályok között, a megalapozatlanság és annak következményei alcím alatt szereplő rendelkezései 2023. január 1-jétől egy új bekezdéssel egészültek ki: ettől az időponttól kezdődően a Be. 593. § (5) bekezdése – a már korábban kialakult bírói gyakorlatnak megfelelő tartalommal – meghatározza az eltérő tényállás fogalmát. E szerint *eltérő tényállás megállapításának* a tényállás olyan megváltoztatása minősül, amely a vádlott felmentését vagy az eljárás vele szemben történt megszüntetését követően a vádlott bűnösségének megállapítását, vagy a vádlott bűnösségének megállapítását követően a vádlott felmentését vagy az eljárás megszüntetését eredményezi. A tényállás tehát akkor eltérő, ha az a bűnösség kérdésében való ellentétes döntéshez vezet.
- [18] Ez azonban nem jelenti azt, hogy a büntetőjogi felelősség másodfokú bíróság részéről történő eltérő eldöntése minden esetben eltérő tényálláson alapul. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság tényállásának érintetlenül hagyása, illetve kiegészítése, helyesbítése nyomán, az abból az elsőfokú bíróság által levont téves jogkövetkeztetések orvoslása révén is juthat az elsőfokú bíróságtól eltérő döntésre a büntetőjogi felelősség kérdésében. Ez utóbbi esetben tehát eltérő tényállás megállapítására sincs szükség, sőt az ellentétes tényállás megállapításának a lehetősége sem áll fenn.
- [19] A felülbírált ügyben a másodfokú bíróság a határozatának [8] és [9] bekezdéseiben megfogalmazott indokok szerint az elsőfokú bíróság ítéletét *a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban írt okokból találta részben megalapozatlannak, mivel az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, és az eltérő tényekkel kapcsolatban a bizonyítékokat tévesen értékelte. Ezért a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásával az ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetés útján állapított meg eltérő tényállást.*
- [20] A bíróság ténymegállapító tevékenységének egyik módja a ténybeli következtetés, amikor – logikai úton – már igazolt, valónak elfogadott tények alapulvételével jut el olyan további tény megállapításához, melyet a bizonyítást érintő ügyiratok egyébként és közvetlenül nem tartalmaznak. Az ún. *téves ténybeli következtetés* ehhez képest a közvetett bizonyítás hibája, annak elégtelensége. Azt a rendellenességet jelenti, amikor a bíróság két vagy több már valónak elfogadott, a tényállásban rögzített tény alapján úgy von következtetést további,

újabb tényre, hogy az ehhez vezető gondolati művelet nem felel meg a logika szabályainak. Ilyen helyzet áll elő, ha a kiindulásként alapul vett tényekből a végső tény nem következik, vagy azokból más, ellentétes tényre vonatkozó következtetés is levonható lenne.

- [21] A ténymegállapítás szóban forgó rendellenessége a felülbírált ítélet tényállásában érhető tetten, ilyen konkrét és ezért kijavítandó, illetve kijavított hibára azonban a másodfokú bíróság ítéletének indokolása nem tért ki, és ilyet a harmadfokú bíróság sem észlelt. A téves ténybeli következtetést azonban határozottan meg kell különböztetni a bizonyítékok téves értékelésétől, mérlegelésétől; annak ellenére is, hogy logikai-következtetési elemek mindkettőben vannak. Olyannyira, hogy a másodfokú eljárásban a bizonyítékok elsőfokú bíróságétól eltérő értékelésére a Be. 593. § (2) bekezdése értelmében csak abban az esetben van lehetőség, ha az elsőfokú bíróság tényállása valamilyen megalapozatlansági hibában szenved. A bizonyítékok téves, nem megfelelő értékelése azonban önmagában nem megalapozatlansági hiba. A másodfokú bíróság határozatának indokolásában – az e részbeni megalapozatlansági okra utaló törvényhely felhívásán kívül – konkrét iratellenes ténymegállapítást sem azonosított, illetve javított ki.
- [22] Összefoglalva tehát az volt megállapítható, hogy a másodfokú bíróság – az elsőfokú bíróság által megállapítottakat mellőzve – a teljes tényállást gyakorlatilag újra fogalmazta; anélkül azonban, hogy ez ellentétes tényállásnak volna minősíthető. A harmadfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis – egyetértve a fellebbviteli főügyészség észrevételével – a büntetőjogi felelősség kérdésében történő ellentétes állásfoglalás nem az első- és a másodfokú bíróság által megállapított tényállások különbözőségén, hanem a tartalmi szempontból azonosnak tekinthető tényekből levont ellentétes jogkövetkeztetésen alapult. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság tényállásából – helyesen – csak a vádlottak büntetőjogi felelősségére lehetett következtetni.
- [23] Miután a másodfokú bíróság – szóhasználata ellenére – nem állapított meg *eltérő tényállást*: a Be. 619. § (3a) bekezdése nem volt alkalmazható. A harmadfokú bíróság ezért a másodfokú bíróság szükségtelenül újra fogalmazott tényállását mellőzte, az elsőfokú bíróság ezzel tartalmilag azonos tényállását tekintette irányadónak, illetve azt a fentebb részletezettek szerint két vonatkozásban kiegészítette, a bizonyítást érintő ügyiratok egyező és senki által nem vitatott tartalma alapján.
- [24] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fentiek szerint kiegészített tényállás most már megalapozott, és a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[25] **IV.**

- [26] E tényállásból az elsőfokú bíróság tévesen következtetett Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak büntetőjogi felelősségének hiányára, a másodfokú bíróság pedig helyesen annak meglétére.
- [27] A felülbírált ügyben az nem volt vitatott, hogy a lízingbeadó a gépjármű harmadik személy általi használatát megtiltotta, és ilyen célból történő megkeresésére, engedély kérésére vagy adására sem került sor. Ez utóbbinak azért volt jelentősége, mert a lízingszerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek gépjármű tulajdonjoga és üzemeltetése címet viselő II. részének 5. pontja értelmében a lízingbe vevő a gépjármű használatát csak a lízingbeadó előzetes írásbeli hozzájárulásával engedhetette volna át harmadik személynek.

- [28] A Btk. 372. §-ában meghatározott sikkasztás két elkövetési magatartással valósítható meg: eltulajdonítással és sajátjakénti rendelkezéssel. Utóbbi felölel minden olyan nem a véglegesség szándékával meg tett, nem a tulajdon jog végleges megváltoztatását célzó magatartást, melyre csak a tulajdonos volna jogosult. A teljesség igénye nélkül ilyen a rábízott idegen dolog birtoklásának, használatának időleges átengedése, zálogba adása, egyéb módon történő megterhelése. Ezekben az esetekben az a közös, hogy az elkövető szándéka nem irányul a dolog végleges eltulajdonítására, csupán a tulajdonosi részjogosítványok egy részének gyakorlását veszi időlegesen magához (*BH 1984.390.*).
- [29] Jelen esetben a sikkasztás utóbbi, a Btk. 372. § (1) bekezdés II. fordulatában szereplő elkövetési magatartása merülhetett fel.
- [30] A lízingszerződést a lízingbe vevő jogi személy, a kft1. cégjegyzésre jogosult ügyvezetőjeként eljár Terhelt1 I. r. vádlott írta alá, annak tatalmával tisztában volt. A szerződés alapján, de a kézjeggyével ellátott átadás-átvételi jegyzőkönyvből is megállapíthatóan a lízingtárgy az ügyvezetése alatt álló gazdasági társaságra lett bízva, a birtokába került, akként azonban, hogy az a lízingbeadó tulajdonában maradt. E tulajdonosi jogokat sértette meg azzal, hogy a járművet 2015. május 19. és 2016. május 2. között mégis harmadik személy, Terhelt2 II. r. vádlott használta.
- [31] A lízingszerződést sértő, jogellenes magatartás azáltal valósult meg, hogy Terhelt1 I. r. vádlott eltúrte, hogy a gépkocsit a lízingszerződés megkötését követően – is – Terhelt2 II. r. vádlott használja; ezáltal ugyanis megsértette a szerződésnek a lízingtárgy harmadik személy engedély nélküli használatába engedését tilalmazó rendelkezését. Annak azonban ebből a szempontból nincs jogi jelentősége, hogy a járművet Terhelt2 II. r. vádlott korábban is használta-e, illetve a jármű átengedése Terhelt1 I. r. vádlott részéről kifejezett átadással, avagy egyszerűen a további használat szándékos tudomásulvételével történt-e.
- [32] A lízingszerződést Terhelt1 I. r. vádlott Terhelt2 II. r. vádlott kérésére, felhívására kötötte meg; a szerződés létrejöttkor utóbbi személy is jelen volt, így tudomással bírt annak tartalmáról, illetve arról, hogy a gépjárművet a továbbiakban is ő fogja használni. Cselekvőségével ezáltal a Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtóként kapcsolódott a Terhelt1 I. r. vádlott által tettesként elkövetett vagyon elleni bűncselekményhez.
- [33] A másodfokú bíróság a megállapított tények jogi értékelését helyesen végezte el, ezért törvényesen állapította meg Terhelt1 I. r. vádlott bűnösségét a Btk. 372. § (1) bekezdés II. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntetőben és Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét a Btk. 372. § (1) bekezdés II. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő felbujtóként elkövetett sikkasztás büntetőben.
- [34] Következésképpen az ezt sérelmező fellebbezések nem voltak megalapozottak.

[35] V.

- [36] A büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezőket a másodfokú bíróság hiánytalanul feltárta.
- [37] Ilyen körülmények között a Terhelt1 I. r. vádlottal szemben alkalmazott intézkedés és a Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés neme és mértéke egyformán törvényes, egyúttal szükséges is a Btk. 79. §-ában megfogalmazott célok eléréséhez. Azok további

enyhítése a megrovás esetében nem is lehetséges, a pénzbüntetés vonatkozásában pedig nem indokolt.

- [38] Nem osztotta viszont teljes egészében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróságnak a polgári jogi igény elbírálásával kapcsolatos álláspontját.
- [39] Az zrt1. magánfél a 2018. augusztus 1-jén kelt feljelentésében polgári jogi igényre vonatkozó szándéknyilatkozatát 1.590.106 forint tökekövetelés vonatkozásában terjesztette elő. A Nyírbátori Járásbíróságon indult eljárásban, az ügy áttétele előtt is ezt az összeget jelölte meg polgári jogi igényként, azzal, hogy az összekszerűen nem kimunkált járulékokra is igényt tartott. A magánfél által előterjesztett polgári jogi igény tehát csak a tökekövetelésként megjelölt rész tekintetében tartalmazott pontos összeget, így a Be. 556. § (2) bekezdése b) pontja alapján csak ezen összeg erejéig volt a követelés keresetszerűen előterjesztett. Ezen az sem változtat, hogy a magánfél az – áttételt követően eljáró – elsőfokú bíróság megkeresésére úgy nyilatkozott, hogy a lízingszerződésből eredően 2023. március 7. napjával mindösszesen 1.862.962 forint követelése áll fenn, hiszen e nyilatkozatát a Be. 559. § (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában nem lehetett a polgári jogi igény megváltoztatásának tekinteni.
- [40] Ezen összeg keretei között kellett tehát az eljáró bíróságoknak a polgári jogi igényt elbírálnia a Be. 571. §-a alapján. E tevékenységet azonban alapvetően befolyásolta az, hogy tanúl – a magánfél jogutódjával kötött megállapodás alapján kezesként eljárva – az 1.500.000 forint lízingdíjból eredő tartozást a másodfokú eljárás során megfizette. Arra vonatkozóan azonban nem merült fel adat, hogy a további költségek megfizetésre kerültek-e, illetőleg a végrehajtási eljárás megszűnt-e.
- [41] Ilyen körülmények között tévedett a másodfokú bíróság, amikor a magánfél polgári jogi igényét teljes egészében elutasította, hiszen helyesen azt kellett volna megállapítania, hogy a polgári jogi igény fennmaradó, meg nem térült részének érdemi elbírálása jelentősen késleltetné az eljárás befejezését. Miután a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításának feltételei csak a Be. 571. § (2) bekezdése alapján megállapítható – az eljárás során már megfizetett – összegen felüli rész vonatkozásában álltak fenn, a polgári jogi igény érdemi elbírálásának mellőzése is csak ezen összegre vonatkozhat a 81/2010. BK vélemény III. pontja alapján.
- [42] Fentiekre tekintettel a harmadfokú bíróság az zrt1. magánfél polgári jogi igényét 90.106 forint vonatkozásában a Be. 560. § (1) bekezdés l) pontja alapján egyéb törvényes útra utasította.
- [43] Törvényes volt a másodfokú bíróság felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése is.
- [44] A harmadfokú bíróság a fenti tartalommal és indokok alapján a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 621. § (2) bekezdése alapján eljárva a Be. 624. § (1) bekezdése alkalmazásával megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 623. §-a értelmében helybenhagyta.

P é c s, 2024. május 29.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Eördögh Dávid s.k. előadó bíró, Dr. Túri Tamás s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 2.Bf.347/2023/11. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bhar.II.22/2024/5. számú határozatával – az abban írt változtatással – a 2024. évi május hó 29. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Krémer László s.k.
a tanács elnöke